

Saksframlegg

Årsbudsjett 2026 og handlings- og økonomiplan 2026-2029

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Marit Berven Wilson		25/8806

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
033/25	Eldrerådet	PS	25.11.2025
042/25	Ungdommens kommunestyre	PS	25.11.2025
043/25	Råd for personer med funksjonsnedsettelse	PS	25.11.2025
023/25	Utvalg for integrering og inkludering	PS	25.11.2025
069/25	Plan- og bygningsutvalget	PS	26.11.2025
028/25	Administrasjonsutvalget	PS	27.11.2025
039/25	Livsløpsutvalget	PS	27.11.2025
056/25	Samfunnsutvalget	PS	27.11.2025
076/25	Formannskapet	PS	28.11.2025
135/25	Kommunestyret	PS	16.12.2025

Vedtak som innstilling fra Formannskapet, 28.11.2025 - 076/25

Beløp i hele 1000-kroner				
Tiltak	2026	2027	2028	2029
Utbytte Indre Østfold Eiendom		-1000	-2000	-2000
Forventet arealeffektivisering	-1000	-1500	-1500	-1500
Endringer skolestruktur	-2000	-300	3400	3400
Turnusavtaler	-1000	-4000	-4000	-4000
Veiledertilskudd	1000	1000	1000	1000
Kulturskole i SFO	375	750	750	750
Kommunale lokaler for lag og foreninger	350	350	350	350
Indre Østfold Næringsutvikling	600	300	300	300
Renteutgifter		-1246	-1018	93
Avdrag		-1120	-960	0
Avsetning til disposisjonsfond	1675	6766	3678	1607

1.

Indre Østfold kommunes handlings- og økonomiplan for perioden 2026-2029 og årsbudsjett for 2026 vedtas med de netto rammer som framkommer av Bevilgningsoversikt drift etter §

5-4 første ledd i kapittel "Forskriftsskjemaer" og Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 annet ledd under kapittel "Driftsbudsjett" med følgende endringer/tillegg i forhold til kommunedirektørens forslag:

Beløp i hele 1000-kroner				
Tiltak	2026	2027	2028	2029
Indre Østfold Rådhus	-35000	5 000	30 000	

2.

Indre Østfold kommunes investeringsbudsjett for 2026-2029, hvor årsbudsjettet for 2026 er første del av planen, vedtas slik det framkommer av Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd og Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd under kapittel "Forskriftsskjemaer" med følgende endringer i forhold til kommunedirektørens forslag: Kommunens satsingsområder med delmål for 2026-2029 vedtas slik de fremkommer i Handlings- og økonomiplanen 2026-2029 under kapittel «Satsingsområder», og utgjør kommunestyrets premisser for budsjett- og økonomiplanen.

Det forutsettes at de varige effektene av omstillingsprogrammet tilsvarer en reduksjon i årsverk på 1-2% i økonomiplanperioden. Prosessene må følge hovedavtalen og arbeidsmiljøloven. Det bes om at kommunedirektøren rapporterer på dette i de årlige tertialrapportene.

3. Planlegging og utøvelse av aktivitet på kommunalområdene for årene 2026-2029 skal skje med bakgrunn i de rammer som er angitt i Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd under kapittel "Driftsbudsjett" og Investeringstabell for kommunen samlet under kapittel "Investeringsbudsjett".
4. Med hjemmel i skattelovens § 15-3 fastsettes skattøren for formues- og inntektsskatt i Indre Østfold kommune til det maksimale av hva Stortinget fastsetter som kommunalt skattøre for 2026.
5. I medhold av eiendomsskattelovens §§ 2 og 3 fattes følgende vedtak om eiendomsskatteutskrivningen i Indre Østfold kommune for 2026:
 - a. Utskrivingsalternativ: Eiendomsskatt skrives ut etter utskrivingsalternativ 3 c) berre på kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum.
 - b. Skattesatser: Generell sats 7 promille.
 - c. Antall terminer: Eiendomsskatten skal betales over to terminer (esktl. § 25).
6. Kommunale avgifter, brukerbetalinger og gebyrer fastsettes i samsvar med kapittel «Gebyrer og brukerbetalinger».

Jfr. omtale i kapittel om arealeffektivisering i særskilte temaer i handlings- og økonomiplan vedtar kommunestyret at alle administrasjonsbygg skal utnyttas fullt ut, og opphever samtidig vedtakene fra Fellesnemnda sak 69/18, sak 47/19 og kommunestyresak 140/21 som legger detaljerte føringer på hvilke tjenester som skal lokaliseres hvor. Areal effektiviseringen skal bidra til optimal utnyttelse av eksisterende arealer, redusere kostnader og støtte bærekraftige løsninger, samtidig som den ivaretar gode arbeidsforhold og tjenestekvalitet. Areal effektiviseringen skal også effektivisere boligressursene og redusere tomgangsleie.

7. Som oppfølging av kommunestyresak 67/25, jf. omtale i kapittel om særskilte temaer, vedtar kommunestyret endring i driften i bemannet omsorgsbolig Løkenenga fra 1. juli 2026.
8. Indre Østfold kommune gjennomfører et låneopptak på totalt 963 768 000 kroner i 2026. 803 768 000 kroner av låneopptaket skal gå til delfinansiering av investeringsprosjekter i 2026, og 160 000 000 kroner skal gå til startlån/etableringslån som kommunen videreformidler.
 - a. Kommunedirektøren har i tråd med vedtatt reglement for finans- og gjeldsforvaltning fullmakt til å;
 - i. Forestå låneopptaket/-ene på totalt 963 768 000 kroner
 - ii. Fastsette både lånestruktur og rente- og avdragsprofil.
 - b. Disponere investeringsbudsjettet innenfor de formål som er fastsatt av kommunestyret.
 - c. Foreta nødvendige tekniske budsjettjusteringer som følge av organisasjonsmessige endringer og feilplasserte budsjettmidler i budsjettprosessen.
 - d. Foreta nødvendige tekniske budsjettendringer dersom det skulle oppstå avvik i forhold til gjeldende KOSTRA-forskrifter gjennom budsjettåret 2026.
 - e. Fordele avsatte lønnsmidler til dekning av lønnsoppgjøret 2026 ut på kommunalområdene.
 - f. Disponere tilskudd bevilget til øremerkede formål i løpet av budsjettåret.
 - g. Rekruttere kvalifisert personell i tråd med behov innenfor VA-sektoren, og finansiere stillinger og tilhørende kostnader med bruk av selvkostfond.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å innarbeide konsekvenser av endelig vedtatt statsbudsjett i Indre Østfold kommunes årsbudsjett for 2026 og økonomiplan 2026- 2029. Dersom Stortingets forhandlinger om statsbudsjettet gir 3 mill. kr. mer i statlige overføringer til Indre Østfold kommune enn det som ligger inne i kommunedirektørens forslag til budsjett, ber kommunestyret om at saken om privatisering av kommunale veier avsluttes. Ingen av de foreslåtte veiene privatiseres og kommunen opprettholder dagens drift. Merinntektene fra staten vil dekke inn de budsjetterte innsparingene, både på kort og lang sikt.

Dersom det viser seg at det lagt inn for liten økning i budsjettet på Helse- og mestring for å oppveie endringer i demografi, bes kommunedirektøren komme tilbake til dette i 1.tertialrapport.

9. Kommunedirektøren gis fullmakt til å overføre ubrukte budsjettmidler i investeringsbudsjettet for 2025 til budsjettåret 2026.

Tilleggsverbaler:

Utredning av politisk struktur og partistøtte

Innen første halvdel av 2026 skal kommunedirektøren utrede mulige reduksjoner i antall representanter i kommunestyret, antall politiske utvalg og råd, samt endringer i ordningen for partistøtte. Utredningen legges fram for politisk behandling.

Synliggjøre Totalforsvarsåret 2026

Kommunestyret ber kommunedirektøren synliggjøre Totalforsvarsåret 2026 i det pågående beredskaps- og samfunnssikkerhetsarbeidet, og legge til rette for økt oppmerksomhet om totalforsvar i kommunens tjenesteområder, samarbeid med innbyggerne og dialog med relevante aktører.

Videreføring av markedsføringsprosjektet

Markedsføringsprosjektet videreføres innenfor eksisterende rammer.

Bo trygt og hjemme i eget hjem

Kommunestyret ber kommunedirektøren bevisstgjøre og motivere innbyggerne til å gjøre nødvendige tiltak for å kunne bo trygt og lenge i eget hjem.

Innarbeide Handlingsplan for demens

Kommunestyret ber kommunedirektøren innarbeide Handlingsplan for demens i Helse- og mestringsplanen.

Gjennomgang av helse- og omsorgstjenester

Kommunestyret ber kommunedirektøren i sin gjennomgang av pkt 3 i vedtak fra 1.tertialrapport 2025 (Sak 067/25) vurdere hvordan de samlede ressursene for brukertilpassede helse- og omsorgstjenester kan benyttes mer fleksibelt. Gjennomgangen bør omfatte organisering av tjenestene, muligheter for å benytte personalressurser på tvers, samt kriterier for anskaffelser. Målet for kommunen må være å skape en robust tjeneste som gir trygge og tilpassede tjenester til innbyggerne, og gode arbeidsvilkår for ansatte.

Åpne for salg av institusjonsplasser

Gjennom omstillingsprogrammet jobbes det godt med prosjekt pasientflyt og effektiv utnyttelse av institusjonsplasser. I den forbindelse ber kommunestyret kommunedirektøren om å legge til rette for at Indre Østfold kan tilby andre kommuner kjøp av institusjonsplasser og andre helserelaterte tjenester når det er ledig kapasitet.

Videre drift av Kirkefjerdingen skole

Det forutsettes at Kirkefjerdingen skole settes i stand til utvidet elevtall og videre drift i samsvar med vedtak i sak 103/25.

Rask behandling av henvendelser

Dersom det kommer konkrete henvendelser fra aktører vedrørende overtakelse av skoledriften ved Havnås og/eller Tenor skole ber kommunestyret om rask saksbehandling. Kommunedirektøren skal i så fall legge frem en sak til politisk behandling så raskt som mulig på nyåret 2026, hvor prinsipielle forhold og nødvendige formaliteter redegjøres for.

Flytting av barnehage til skolebygget på Havnås

Barnehagen på Havnås flyttes inn i skolebygningen høsten 2026. Dette med bakgrunn i vedlikeholdsbehovet i eksisterende barnehagebygg samt underdekning i barnehagekapasitet på Havnås. Avsatte midler til vedlikeholdsarbeider i barnehagen, til sammen 2 mill.kr., nyttes til formålet.

Det forutsettes at det er plass til barnehage i skolebygningen, ref. kommunedirektørens forslag om oppvekstsenter i sak 103/25.

Oversikt over kommunens kunstsamling

Kommunestyret ber kommunedirektøren legge fram en sak med oversikt over kommunens samling av kunst, samt vurdere lagring, bruk i kommunale bygg og eventuelt salg.

Ingen rullering av kommuneplanen

Arbeidet med å rullere samfunnsdelen og arealdelen i ny kommuneplan skal ikke starte opp før tidligst høsten 2027. Denne føringen hensyntas i ny planstrategi.

God veiledning i plansaker

Kommunestyret ber om at kommunen i plansaker skal møte planfremmer med god veiledning og dialog for å sikre god fremdrift, nødvendige avklaringer og gode løsninger.

Fortsatt god dialog om Mysen Bypark

Kommunestyret viser til at kommunen i arealplanen har avsatt området på Nordre Mysen til bypark, og til samfunnsdelens vekt på samspill med frivillige organisasjoner og lokalt næringsliv. Kommunestyret ber kommunedirektøren videreføre den gode og konstruktive dialogen med Venner av Mysen Bypark.

Overtagelse av ansvaret for vassdragsanlegget ved Måstadjern

Det er budsjettert 3 mill.kr. til sanering av demningen ved Måstadjern. Dersom grunneiere, rettighetshavere eller aktuelle interesseorganisasjoner benytter seg av muligheten til å overta ansvaret for vassdragsanlegget jf. vannressursloven § 42, vil kommunen stille det avsatte beløpet i budsjettet til disposisjon for disse. Budsjettmessige endringer som følger av en slik overtakelse innarbeides i 1.tertialrapport for 2026.

Standard på kommunale veier

Det skal etterstrebes å holde samme standard på de kommunale veiene i hele kommunen. Dette innebærer at veier med stor bruk og slitasje fortsatt vil kreve mere midler til vedlikehold enn veier med mindre trafikk.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Indre Østfold kommunes handlings- og økonomiplan for perioden 2026-2029 og årsbudsjett for 2026 vedtas med de netto rammer som framkommer av Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd i kapittel "Forskriftsskjemaer" og Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 annet ledd under kapittel "Driftsbudsjett".
2. Indre Østfold kommunens investeringsbudsjett for 2026-2029, hvor årsbudsjettet for 2026 er første del av planen, vedtas slik det framkommer av Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd og Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd under kapittel «Forskriftsskjemaer».
3. Kommunens satsingsområder med delmål for 2026-2029 vedtas slik de framkommer i Handlings- og økonomiplanen 2026-2029 under kapittel «Satsingsområder», og utgjør kommunestyrets premisser for budsjett- og økonomiplanen.

4. Planlegging og utøvelse av aktivitet på kommunalområdene for årene 2026-2029 skal skje med bakgrunn i de rammer som er angitt i Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd under kapittel "Driftsbudsjett" og Investeringsstabell for kommunen samlet under kapittel "Investeringsbudsjett".
5. Med hjemmel i skattelovens § 15-3 fastsettes skattøren for formues- og inntektsskatt i Indre Østfold kommune til det maksimale av hva Stortinget fastsetter som kommunalt skattøre for 2026.

I medhold av eiendomsskattelovens §§ 2 og 3 fattes følgende vedtak om eiendomsskatteutskrivningen i Indre Østfold kommune for 2026:

- a. Utskrivingsalternativ: Eiendomsskatt skrives ut etter utskrivingsalternativ 3 c) berre på kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum.
 - b. Skattesatser: Generell sats 7 promille.
 - c. Antall terminer: Eiendomsskatten skal betales over to terminer (esktl. § 25).
6. Kommunale avgifter, brukerbetalinger og gebyrer fastsettes i samsvar med kapittel «Gebyrer og brukerbetalinger».
 7. Jfr. omtale i kapittel om arealeffektivisering i særskilte temaer i handlings- og økonomiplan vedtar kommunestyret at alle administrasjonsbygg skal utnyttes fullt ut, og opphever samtidig vedtakene fra Fellesnemnda sak 69/18, sak 47/19 og kommunestyresak 140/21 som legger detaljerte føringer på hvilke tjenester som skal lokaliseres hvor.
 8. Som oppfølging av kommunestyresak 67/25, jf. omtale i kapittel om særskilte temaer, vedtar kommunestyret endring i driften i bemannet omsorgsbolig Løkenenga fra 1. juli 2026.
 9. Gratis utleie av kommunale lokaler til aktiviteter for barn og unge opprettholdes. Gratis leie av kommunale lokaler til personer over 18 år avvikles. Dette gjelder ikke aktiviteter som er en del av kommunens drift og folkevalgtes oppgaver.

Indre Østfold kommune gjennomfører et låneopptak på totalt 991 768 000 kroner i 2026. 831 768 000 kroner av låneopptaket skal gå til delfinansiering av investeringsprosjekter i 2026, og 160 000 000 kroner skal gå til startlån/etableringslån som kommunen videreformidler.

- a. Kommunedirektøren har i tråd med vedtatt reglement for finans- og gjeldsforvaltning fullmakt til å;
 - i. Forestå låneopptaket/-ene på totalt 991 768 000 kroner
 - ii. Fastsette både lånestruktur og rente- og avdragsprofil.
- b. Disponere investeringsbudsjettet innenfor de formål som er fastsatt av kommunestyret.
- c. Foreta nødvendige tekniske budsjettjusteringer som følge av organisasjonsmessige endringer og feilplasserte budsjettmidler i budsjettprosessen.

d. Foreta nødvendige tekniske budsjettendringer dersom det skulle oppstå avvik i forhold til gjeldende KOSTRA-forskrifter gjennom budsjettåret 2026.

e. Fordele avsatte lønnsmidler til dekning av lønnsoppgjøret 2026 ut på kommunalområdene.

f. Disponere tilskudd bevilget til øremerkede formål i løpet av budsjettåret.

g. Rekruttere kvalifisert personell i tråd med behov innenfor VA-sektoren, og finansiere stillinger og tilhørende kostnader med bruk av selvkostfond.

10. Kommunedirektøren gis fullmakt til å innarbeide konsekvenser av endelig vedtatt statsbudsjett i Indre Østfold kommunes årsbudsjett for 2026 og økonomiplan 2026-2029.

11. Kommunedirektøren gis fullmakt til å overføre ubrukte budsjettmidler i investeringsbudsjettet for 2025 til budsjettåret 2026.

Kommunestyret i sak 135/25 16.12.2025

Behandling:

Verbalforslag - Utrede institusjonsbehovsplan, foreslått av Mona Hovland Wendelborg, Kristelig Folkeparti

Det utarbeides en institusjonsbehovsplan for pleie og omsorg i Indre Østfold kommune. Målet med denne planen er å få en oversikt over kommunalområdets bygninger, og deres bruk i dag. Videre er målet med planen å få oversikt over fremtidig behov i lys av demografiske endringer i befolkningen. Det bes om at det ses på handlingsrom og muligheter for å sikre framtidens drift, samt behov for endringer og utbedringer for å møte behovet for rasjonell drift framover. Planen legges fram for behandling i kommunestyret i løpet av 2026. Arbeidet med institusjonsbehovsplanen ses i sammenheng med omsorgsplan og gjennomgang av helse og omsorgstjenester foreslått som egen verbal.

Verbalforslag - Lukke avvik på brannstasjoner , foreslått av Lise Rognerud, Høyre

Det er satt av 27 millioner til å dekke HMS-avvik på brannstasjonene i IØK. Dette er selvsagt viktig og noe som må gjøres for å tette avvik.

Det som imidlertid også er viktig er at IØBR blir godt involvert i prosessen på hvordan dette best kan løses i en tid der vi vurderer en helt ny brannordning som kan innebære at vi i fremtiden muligens skal redusere antall stasjoner i kommunen.

Kommunedirektøren bør derfor i dialog med IØBR med mål om å finne gode løsninger som tetter avvik som gjelder HMS-tiltak på kommunens brannstasjoner, samtidig som vi ikke gjør unødvendige investeringer i bygninger vi kanskje ikke skal beholde.

Verbalforslag - Reduksjon av politiske organer , foreslått av Mette Mysliwski, Folkets Stemme

Folkets Stemme foreslår at Indre Østfold kommune gjennomfører en strukturendring i den politiske organiseringen fra og med kommunestyreperioden 2027–2031.

Endringen innebærer:

- Kommunestyret reduseres fra 45 til 35 medlemmer. Det kan også vurderes om antallet kan justeres ned til 33 eller 31, men ikke så lavt at det svekker demokratiet.

- Formannskapet, Plan- og bygningsutvalget, Livsløpsutvalget og Samfunnsutvalget reduseres fra 11 til 9 medlemmer. Det kan også vurderes om utvalgene kan justeres ned til 7, men ikke så små at representasjonen blir uforsvarlig.
- Det vurderes om ett av utvalgene kan legges ned.
- Varaordførergodtgjørelsen og stillingen reduseres fra 90 til 50 prosent.

Administrasjonen bes utrede disse justeringene og legge fram forslag til politisk behandling. Saken skal være ferdigbehandlet innen utgangen av juni 2026, slik at endringene kan tre i kraft fra kommunestyreperioden 2027–2031.

Verbalforslag - Dementavdeling på Løkenenga , foreslått av Mette Mysliwski, Folkets Stemme

- Dementavdelingen på Løkenenga skal beholdes til dagens formål.
- Det er økende behov for tilrettelagte plasser for personer med demens, og pasientene som allerede bor der skal ikke flyttes.
- Løkenenga ble etablert som dementsenter med statlig støtte, og bygget skal fortsatt brukes til demensomsorg.
- Kommunedirektøren bes legge til rette for at avdelingen opprettholdes og utvikles i tråd med fremtidige behov, og at beboere, pårørende og ansatte høres før endringer gjennomføres.
- Kommunestyret understreker at reduksjon av plasser i eldreomsorgen i en tid med økende behov er å gå feil vei.

Verbalforslag - Helhetlig gjennomgang av organisasjonsstrukturen, foreslått av Mette Mysliwski, Folkets Stemme

Folkets Stemme foreslår at Indre Østfold kommune igangsetter en helhetlig gjennomgang av organisasjonsstrukturen. Gjennomgangen skal ledes av en politisk styringsgruppe med representanter fra alle partier og kommunedirektøren, etter modell fra Askim i 2002.

Kommunestyret understreker at:

- Kommunen har i dag en omfattende organisasjonsstruktur med 6 direktører, 10 seksjonsledere, rundt 80 enhetsledere, ca. 130 avdelingsledere og 200 konsulenter – til sammen ca. 4700 ansatte for å betjene 46.000 innbyggere.
- For å sikre mest mulig effektiv ressursbruk og nærhet til innbyggerne, er det nødvendig å gjennomgå hele organisasjonen.

Gjennomgangen skal omfatte:

- Bruker- og innbyggerinvolvering
- Organisering av tjenesteproduksjon, administrasjon og ledelse
- Organisering av støttefunksjoner
- Plan- og styringssystemer (inkludert balansert målstyring, etiske prosesser og årshjul)
- Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)
- Samhandling mellom politikk og administrasjon
- Arbeidsgiverpolitikk, bedriftskultur og kompetanse
- Alternative driftsformer og interkommunalt samarbeid
- Servicetorg og serviceleveranser

Mål:

- Redusere antall ledernivåer og sikre en mer effektiv organisasjon
- Frigjøre ressurser til direkte tjenesteyting
- Skape en mer åpen, tilgjengelig og innbyggerorientert kommune

INDRE ØSTFOLD
KOMMUNE
- på kornet

- Legge til rette for politisk styring og prioritering gjennom flertallsvedtak

Gjennomgangen skal være ferdigbehandlet innen utgangen av 2027, slik at eventuelle endringer kan innarbeides fra budsjettåret 2028

Verbalforslag - Tomt for svømmehall i Mysen , foreslått av Svein Syversen, Miljøpartiet De Grønne

Indre Østfold kommune tar initiativ til dialog med den organiserte gruppa på Mysen som jobber med tomt til en ny eventuell svømmehall i framtida - som erstatning for det nedlagte badet i Festiviteten. I fellesskap med gruppa ønsker kommunen å vurdere mulighetene for tomt på kommunal grunn.

Verbalforslag - Utrede vern av natur i Indre Østfold kommune, foreslått av Åse Kristina Heien, Sosialistisk Venstreparti

Vi ber kommunedirektøren gjennomgå hvilke nye arealer som kan egne seg spesielt for naturbevaring i kommunen vår i en egen plan. Planen skal også inneholde hvilke egne skogsområder som kan være aktuelle for ordningen med frivillig vern. I dag er 1,6 prosent av kommunens areal innenfor verneområder. Indre Østfold kommune er per 2024 fortsatt blant topp fem når det kommer til nedbygging av natur.

Verbalforslag - Prosjekt grunnbemanning i barnehage, foreslått av Åse Kristina Heien, Sosialistisk Venstreparti

Kommunedirektøren bes vurdere et prosjekt for økt grunnbemanning barnehager.

Vurderingen skal vise hvordan vi eventuelt kan øke grunnbemanning i utvalgte barnehager, og hva som kan være hensiktsmessig å måle gjennom prosjektet (eksempelvis sykefravær og trivsel). Vurderingen skal vise om et slikt prosjekt har kostnader.

Verbalforslag - Rullering av handlingsplan for vold i nære relasjoner, foreslått av Ravn Villtokt, Rødt

Vold i nære relasjoner er et alvorlig samfunnsproblem fordi det har store negative konsekvenser for de personene eller familiene som rammes. Det koster også samfunnet enorme summer, i 2021 kostet vold i nære relasjoner 92,7 milliarder.

Vold i nære relasjoner er også et uttrykk for manglende likestilling, og bekjempelse av vold er nødvendig for å skape et likestilt samfunn fritt for diskriminering og vold.

Vi ønsker derfor å rullere tidligere handlingsplan. Vi ønsker at handlingsplanen skal inneholde en plan på undervisning i vold i nære relasjoner på alle barnehager, skoler og andre ansatte.

Verbalforslag - Gjennomgang av selvkostgebyrer, foreslått av Ravn Villtokt, Rødt

Rødt er opptatt av å motvirke økte forskjeller og sikre at innbyggerne ikke betaler mer enn nødvendig for kommunale tjenester.

Vi ber derfor administrasjonen gjennomgå hvor mye arbeid som faktisk legges ned i behandling av søknader der gebyret er satt til selvkost, og vurdere om gebyrene kan reduseres uten at det går på bekostning av kvaliteten. Gjennomgangen legges fram for kommunestyret med forslag til eventuelle endringer i gebyrregulativet, slik at gebyrene i størst mulig grad oppleves som rettferdige.

Det bes om at gebyrene for utslipps og byggetillatelse grunnet kommunepålagt bytte til minirensesanlegg gjennomgås først da mange allerede er igang med byttet og det angår en stor andel av kommunens innbyggere.

Verbalforslag - Handlingsplan for kjønn og seksualitetsmangfold, foreslått av Ravn Villtokt, Rødt

Med en vedtatt handlingsplan blir arbeidet politisk forankret, langsiktig og bedre koordinert på tvers av kommunale enheter. Planen gir også et rammeverk for samarbeid og medvirkning fra lokale organisasjoner og innbyggere, slik nasjonale myndigheter etterlyser i sin handlingsplan.

En tydelig satsing på kjønn og seksualitetsmangfold viser at kommunen er en trygg, moderne og inkluderende arbeidsgiver og samfunnsaktør. Det styrker tilliten til kommunen, gjør den mer attraktiv for innbyggere og ansatte, og signaliserer tydelig at hat og diskriminering ikke aksepteres.

Vi ber om at det iløpet av våren igangsettes en offentlig innspillsrunde som sikrer samhandling med relevante organisasjoner og at planen er klar for politisk behandling før utgangen av 2026.

Tillegg i pkt 13 i vedtatt budsjettforslag - Utredning av politisk struktur og partistøtte, foreslått av Saxe Frøshaug, Senterpartiet
Ordfører nedsetter en politisk arbeidsgruppe.

Ordfører foreslo å votere over hele budsjettpakker (inkludert verbalforslag) og samtidig å oppheve begrensningen på votering av to ekstra verbalforslag uten budsjettvirkning fra hvert parti/-gruppe. Kommunestyret sluttet seg til denne prosedyren med 40 mot 5 (3AP, Hestø Hansen, Rypdal og Mørk, 1V og 1KRF (Wendelborg) stemmer.

- Lise Rognerud (H), Mona H. Wendelborg (KRF) og Rita Sletner (V) fremmet sitt felles budsjettforslag:
[Fellesforslag fra H, KRF og V](#)
- Kristin Ianssen (SP), Kathrine Hestø Hansen (AP), Håvard Jensen (FRP) og Niklas Wågenes (INP) fremmet sitt felles budsjettforslag:
[Fellesforslag fra AP, AP, FRP og INP](#)
- Mette Mysliwski (FS) og Svein Syversen fremmet sitt felles budsjettforslag:
[Fellesforslag fra Folkets Stemme og MDG](#)
- Åse K. Heien (SV) fremmet partiets budsjettforslag:
[SV's budsjettforslag](#)
- Ravn Villtokt (R) fremla Rødts budsjettforslag:
[Rødts budsjettforslag](#)

Votering av budsjettforslagene:

- Budsjettforslaget fra Rødt falt med 1 (R) mot 44 stemmer
- Budsjettforslaget fra SV falt med 1 (SV) mot 44 stemmer
- Budsjettforslaget fra FS og MDG falt med 3 (2FS og 1MDG) mot 42 stemmer
- Budsjettforslaget fra H, KRF og V falt med 15 (11H, 2KRF, 1V og 1R) mot 30 stemmer
- Budsjettforslaget fra AP, SP, FRP og INP ble vedtatt med 26 mot (11H, 2FS, 2KRF, 1SV, 1MDG, 1R og 1V) stemmer
- Tilleggsforslaget fra Saxe Frøshaug (SP) til pkt 13 i vedtatt budsjett - Utredning av politisk struktur og partistøtte, ble enstemmig vedtatt

Kommunedirektør Wenche Folberg ga sine vurderinger av hvilke verbalforslag som ikke hadde budsjettmessige og/eller ressurskrevende konsekvenser og kunne voteres over, og hvilke som burde avvises.

Votering av verbalforslagene:

- Forslaget fra H, KRF og V om utredning av institusjonsbehovsplan ble vedtatt med 44 mot 1 (FS, Kjeserud) stemme
- Forslaget fra H, KRF og V om å lukke avvik på brannstasjoner ble enstemmig vedtatt
- Forslaget fra FS og MDG om reduksjon av politiske organer falt med 3 (2FS og 1MDG) mot 42 stemmer
- Forslaget fra FS og MDG vedrørende dementavdelingen på Løkenenga ble vedtatt avvist for votering med 44 mot 1 (MDG) stemme
- Forslaget fra FS og MDG om helhetlig gjennomgang av organisasjonsstrukturen ble enstemmig vedtatt avvist for votering
- Forslaget fra FS og MDG vedrørende tomt for svømmehall i Mysen falt med 11 (4AP, Rypdal, Høidal, Hansen og Mørk, 1V, 1MDG, 2FS, 2KRF og 1SP, Østre) mot 34 stemmer
- Forslaget fra SV om å utrede vern av natur i Indre Østfold kommune ble enstemmig vedtatt avvist for votering
- Forslaget fra SV vedrørende prosjekt grunnbemanning barnehage ble vedtatt med 40 mot 5 (FRP, unntatt Aasgaard) stemmer
- Forslaget fra Rødt om rullering av eksisterende handlingsplan for vold i nære relasjoner ble enstemmig vedtatt
- Forslaget fra Rødt om en gjennomgang av selvkostgebyrer ble enstemmig vedtatt avvist for votering
- Forslaget fra Rødt om å utarbeide en handlingsplan for kjønn og seksualitetsmangfold ble vedtatt avvist for votering mot 1 (R) stemme

Budsjettforslaget fra AP, SP, FRP og INP med de vedtatte ekstra verbalforslagene ble vedtatt med 42 mot 3 (2FS, 1MDG) stemmer.

Kommunestyret - Vedtak

Indre Østfold kommunes handlings- og økonomiplan for perioden 2026-2029 og årsbudsjett for 2026 vedtas med de netto rammer som framkommer av Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd i kapittel "Forskriftsskjemaer" og Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 annet ledd under kapittel "Driftsbudsjett. Følgende er innarbeidet etter kommunedirektørens forslag:

Beløp i hele 1000-kroner				
Tiltak	2026	2027	2028	2029
Økt rammetilskudd	-15 400	-15 400	-15 400	-15 400
Utbytte Indre Østfold Eiendom	0	-1 000	-2 000	-2 000
Forventet arealeffektivisering	-1 000	-1 500	-1 500	-1 500
Endringer skolestruktur	-2 000	-300	3 400	3 400
Turnusavtaler	-1 000	-4 000	-4 000	-4 000
Veiledertilskudd	1 000	1 000	1 000	1 000
Kulturskole i SFO	375	750	750	750
Kommunale lokaler for lag og foreninger	350	350	350	350
Indre Østfold Næringsutvikling	600	300	300	300
Potten med søkbare stedsutviklingsmidler styrkes	625	625	625	625
Økning "Ett i uka"	50	50	50	50
Ingen privatisering av kommunale veier	0	2 000	3 000	3 000
Renteutgifter	0	-1 246	-1 018	93
Avdrag	0	-1 120	-960	0
Avsetning til disposisjonsfond	16 400	19 491	15 403	13 332
Sum disponeringer	0	0	0	0

Indre Østfold kommunens investeringsbudsjett for 2026-2029, hvor årsbudsjettet for 2026 er første del av planen, vedtas slik det framkommer av Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd og Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd under kapittel «Forskriftskjemaer». Følgende er innarbeidet etter kommunedirektørens forslag:

Beløp i hele 1000-kroner				
Tiltak	2026	2027	2028	2029
Indre Østfold Rådhus	-35 000	5 000	30 000	0
Sum endringer i investeringer i varige driftsmidler	-35 000	5 000	30 000	0

1. Kommunens satsingsområder med delmål for 2026-2029 vedtas slik de fremkommer i Handlings- og økonomiplanen 2026-2029 under kapittel «Satsingsområder», og utgjør kommunestyrets premisser for budsjett- og økonomiplanen.

Det forutsettes at de varige effektene av omstillingsprogrammet tilsvarer en reduksjon i årsverk på 1-2 prosent i økonomiplanperioden. Prosessene må følge hovedavtalen og arbeidsmiljøloven. Det bes om at kommunedirektøren rapporterer på dette i de årlige tertialrapportene.

2. Planlegging og utøvelse av aktivitet på kommunalområdene for årene 2026-2029 skal skje med bakgrunn i de rammer som er angitt i Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd under kapittel "Driftsbudsjett" og Investeringstabell for kommunen samlet under kapittel "Investeringsbudsjett".
3. Med hjemmel i skattelovens § 15-3 fastsettes skattøren for formues- og inntektsskatt i Indre Østfold kommune til det maksimale av hva Stortinget fastsetter som kommunalt skattøre for 2026.

I medhold av eiendomsskattelovens §§ 2 og 3 fattes følgende vedtak om eiendomsskatteutskrivningen i Indre Østfold kommune for 2026:

- a. Utskrivingsalternativ: Eiendomsskatt skrives ut etter utskrivingsalternativ 3 c) berre på kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum.
- b. Skattesatser: Generell sats 7 promille.
- c. Antall terminer: Eiendomsskatten skal betales over to terminer (esktl. § 25).

Kommunale avgifter, brukerbetalinger og gebyrer fastsettes i samsvar med kapittel «Gebyrer og brukerbetalinger».

Kommunestyret finner at foreslått ny gebyrordning på planområdet ikke er tilstrekkelig belyst og ber derfor kommunedirektøren legge fram en sak om dette, senest i andre møterunde 2026. Saken skal inneholde:

- a. En redegjørelse for bakgrunnen for omleggingen og de foreslåtte endringene
- b. En beskrivelse av hvordan de samlede gebyrinntekter vil endre seg
- c. En sammenligning med gebyrnivå i sammenlignbare kommuner, etter omleggingen

Inntil ny gebyrordning er behandlet politisk videreføres gebyrsatsene for 2025 med et påslag på 4 prosent.

Det tilbys spesialpriser på visninger på Festiviteten som er innenfor genren nostalgiske klassikere eller filmopplevelser i kombinasjon med mat eller andre aktiviteter og arrangementer.

Jfr. omtale i kapittel om arealeffektivisering i særskilte temaer i handlings- og økonomiplan vedtar kommunestyret at alle administrasjonsbygg skal utnyttes fullt ut, og opphever samtidig vedtakene fra Fellesnemnda sak 69/18, sak 47/19 og kommunestyresak 140/21 som legger detaljerte føringer på hvilke tjenester som skal lokaliseres hvor.

Arealeffektiviseringen skal bidra til optimal utnyttelse av eksisterende arealer, redusere kostnader og støtte bærekraftige løsninger, samtidig som den ivaretar gode arbeidsforhold og tjenestekvalitet. Arealeffektiviseringen skal også effektivisere boligressursene og redusere tomgangsleie.

4. Som oppfølging av kommunestyresak 67/25, jf. omtale i kapittel om særskilte temaer, vedtar kommunestyret endring i driften i bemannet omsorgsbolig Løkenenga fra 1. juli 2026.
5. Indre Østfold kommune gjennomfører et låneopptak på totalt 963 768 000 kroner i 2026. 803 768 000 kroner av låneopptaket skal gå til delfinansiering av investeringsprosjekter i 2026, og 160 000 000 kroner skal gå til startlån/etableringslån som kommunen videreformidler.
 - a. Kommunedirektøren har i tråd med vedtatt reglement for finans- og gjeldsforvaltning fullmakt til å;
 - i. Forestå låneopptaket/-ene på totalt 963 768 000 kroner
 - ii. Fastsette både lånestruktur og rente- og avdragsprofil.
 - b. Disponere investeringsbudsjettet innenfor de formål som er fastsatt av kommunestyret.
 - c. Foreta nødvendige tekniske budsjettjusteringer som følge av organisasjonsmessige endringer og feilplasserte budsjettmidler i budsjettprosessen.
 - d. Foreta nødvendige tekniske budsjettendringer dersom det skulle oppstå avvik i forhold til gjeldende KOSTRA-forskrifter gjennom budsjettåret 2026.
 - e. Fordele avsatte lønnsmidler til dekning av lønnsoppgjøret 2026 ut på kommunalområdene.
 - f. Disponere tilskudd bevilget til øremerkede formål i løpet av budsjettåret.

- g. Rekruttere kvalifisert personell i tråd med behov innenfor VA-sektoren, og finansiere stillinger og tilhørende kostnader med bruk av selvkostfond.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å innarbeide konsekvenser av endelig vedtatt statsbudsjett i Indre Østfold kommunes årsbudsjett for 2026 og økonomiplan 2026-2029. Dersom det viser seg at det lagt inn for liten økning i budsjettet på Helse- og mestring for å oppveie endringer i demografi, bes kommunedirektøren komme tilbake til dette i 1.tertialrapport.

6. Kommunedirektøren gis fullmakt til å overføre ubrukte budsjettmidler i investeringsbudsjettet for 2025 til budsjettåret 2026.
7. Utredning av politisk struktur og partistøtte
Innen første halvdel av 2026 skal det utredes mulige reduksjoner i antall representanter i kommunestyret, antall politiske utvalg og råd, samt endringer i ordningen for partistøtte. Ordfører nedsetter en politisk arbeidsgruppe. Utredningen legges fram for politisk behandling.
8. Synliggjøre Totalforsvarsåret 2026
Kommunestyret ber kommunedirektøren synliggjøre Totalforsvarsåret 2026 i det pågående beredskaps- og samfunnssikkerhetsarbeidet, og legge til rette for økt oppmerksomhet om totalforsvar i kommunens tjenesteområder, samarbeid med innbyggerne og dialog med relevante aktører.
9. Videreføring av markedsføringsprosjektet
Markedsføringsprosjektet videreføres innenfor eksisterende rammer.
10. Bo trygt i eget hjem
Kommunestyret ber kommunedirektøren bevisstgjøre og motivere innbyggerne til å gjøre nødvendige tiltak for å kunne bo trygt og lenge i eget hjem.
11. Ingen rullering av kommuneplanen
Arbeidet med å rullere samfunnsdelen og arealdelen i ny kommuneplan skal ikke starte opp før tidligst høsten 2027. Arbeidet med å rullere planstrategien utsettes til høsten 2027. Der tas det stilling til om kommuneplanens samfunnsdel og arealdel skal revideres helt, delvis eller videreføres.
12. Endringer i planverk
Kommunestyret ber kommunedirektøren innarbeide Handlingsplan for demens i Helse- og mestringsplanen.
Områdereguleringsplan for Askim Syd kan påbegynnes i 2026 dersom ekstern finansiering kommer på plass.
13. Gjennomgang av helse- og omsorgstjenester
Kommunestyret ber kommunedirektøren i sin gjennomgang av pkt 3 i vedtak fra 1. tertialrapport 2025 (Sak 067/25) vurdere hvordan de samlede ressursene for brukertilpassede helse- og omsorgstjenester kan benyttes mer fleksibelt.

Gjennomgangen bør omfatte organisering av tjenestene, muligheter for å benytte personalressurser på tvers, samt kriterier for anskaffelser. Målet for kommunen må være å skape en robust tjeneste som gir trygge og tilpassede tjenester til innbyggerne, og gode arbeidsvilkår for ansatte.

14. Åpne for salg av institusjonsplasser

Gjennom omstillingsprogrammet jobbes det godt med prosjekt pasientflyt og effektiv utnyttelse av institusjonsplasser. I den forbindelse ber kommunestyret kommunedirektøren om å legge til rette for at Indre Østfold kan tilby andre kommuner kjøp av institusjonsplasser og andre helserelaterte tjenester når det er ledig kapasitet.

15. Videre drift av Kirkefjerdings skole

Det forutsettes at Kirkefjerdings skole settes i stand til utvidet elevtall og videre drift i samsvar med vedtak i sak 103/25.

16. Rask behandling av henvendelser

Dersom det kommer konkrete henvendelser fra aktører vedrørende overtakelse av skoledriften ved Havnås og/eller Tenor skole ber kommunestyret om rask saksbehandling. Kommunedirektøren skal i så fall legge frem en sak til politisk behandling så raskt som mulig på nyåret 2026, hvor prinsipielle forhold og nødvendige formaliteter redegjøres for.

17. Flytting av barnehage til skolebygget på Havnås

Barnehagen på Havnås flyttes inn i skolebygningen høsten 2026. Dette med bakgrunn i vedlikeholdsbehovet i eksisterende barnehagebygg samt underdekning i barnehagekapasitet på Havnås. Avsatte midler til vedlikeholdsarbeider i barnehagen, til sammen 2 millioner kroner, nyttes til formålet.

Det forutsettes at det er plass til barnehage i skolebygningen, ref. kommunedirektørens forslag om oppvekstsenter i sak 103/25.

18. Oversikt over kommunens kunstsamling

Kommunestyret ber kommunedirektøren legge fram en sak med oversikt over kommunens samling av kunst, samt vurdere lagring, bruk i kommunale bygg og eventuelt salg.

19. God framdrift i plansaker

Kommunestyret ber om at kommunen i plansaker skal møte planfremmer med god veiledning og dialog for å sikre god framdrift, nødvendige avklaringer og gode løsninger.

20. Fortsatt god dialog om Mysen Bypark

Kommunestyret viser til at kommunen i arealplanen har avsatt området på Nordre Mysen til bypark, og til samfunnsdelens vekt på samspill med frivillige organisasjoner og lokalt næringsliv. Kommunestyret ber kommunedirektøren videreføre den gode

og konstruktive dialogen med Venner av Mysen Bypark.

21. Overtagelse av ansvaret for vassdragsanlegget ved Måstادتjern

Det er budsjettet 3 millioner kroner til sanering av demningen ved Måstادتjern. Dersom grunneiere, rettighetshavere eller aktuelle interesseorganisasjoner benytter seg av muligheten til å overta ansvaret for vassdragsanlegget jf. vannressursloven § 42, vil kommunen stille det avsatte beløpet i budsjettet til disposisjon for disse. Budsjettmessige endringer som følger av en slik overtakelse innarbeides i 1. tertialrapport for 2026.

22. Standard på kommunale veier

Det skal etterstrebes å holde samme standard på de kommunale veiene i hele kommunen. Dette innebærer at veier med stor bruk og slitasje fortsatt vil kreve mere midler til vedlikehold enn veier med mindre trafikk.

23. Forsvarlig ivaretagelse av Løkenengas beboere

Kommunestyret ber kommunedirektøren sikre en forsvarlig ivaretagelse av Løkenengas beboere i arbeidet med å endre driften av omsorgsboligen. Demenskoordinator involveres i prosessen.

Kommunedirektørens tidsplan legges i utgangspunktet til grunn. Men dersom det viser seg at arbeidet vil ta lengre tid enn anslått er det nødvendig å utvide tidsrammen. Kommunedirektøren bes i så fall komme tilbake til kommunestyret i forbindelse med 1. tertialrapport 2026.

24. Gjennomføre etablerertjenesten i egenregi

Etablerertjenesten vil fra høsten 2026 bli gjennomført av kommunen selv i egenregi. Dette styrker kommunens evne til å tilby god veiledning og oppfølging til gründere, enkeltpersonforetak og små bedrifter, ved å samle kompetanse og ressurser i én koordinert tjeneste.

25. Utrede institusjonsbehovsplan

Målet med denne planen er å få en oversikt over kommunalområdets bygninger, og deres bruk i dag. Videre er målet med planen å få oversikt over fremtidig behov i lys av demografiske endringer i befolkningen. Det bes om at det ses på handlingsrom og muligheter for å sikre framtidens drift, samt behov for endringer og utbedringer for å møte behovet for rasjonell drift framover. Planen legges fram for behandling i kommunestyret i løpet av 2026. Arbeidet med institusjonsbehovsplanen ses i sammenheng med omsorgsplan og gjennomgang av helse og omsorgstjenester foreslått som egen verbal.

26. Lukking av avvik på brannstasjoner

Det er satt av 27 millioner til å dekke HMS-avvik på brannstasjonene i IØK. Dette er selvsagt viktig og noe som må gjøres for å tette avvik.

Det som imidlertid også er viktig er at IØBR blir godt involvert i prosessen på hvordan

dette best kan løses i en tid der vi vurderer en helt ny brannordning som kan innebære at vi i fremtiden muligens skal redusere antall stasjoner i kommunen.

Kommunedirektøren bør derfor i dialog med IØBR med mål om å finne gode løsninger som tetter avvik som gjelder HMS-tiltak på kommunens brannstasjoner, samtidig som vi ikke gjør unødvendige investeringer i bygninger vi kanskje ikke skal beholde.

27. Prosjekt grunnbemanning barnehage

Kommunedirektøren bes vurdere et prosjekt for økt grunnbemanning barnehage. Vurderingen skal vise hvordan vi eventuelt kan øke grunnbemanning i utvalgte barnehager, og hva som kan være hensiktsmessig å måle gjennom prosjektet (eksempelvis sykefravær og trivsel). Vurderingen skal vise om et slikt prosjekt har kostnader.

Rullering av handlingsplan for vold i nære relasjoner

Vold i nære relasjoner er et alvorlig samfunnsproblem fordi det har store negative konsekvenser for de personene eller familiene som rammes. Det koster også samfunnet enorme summer, i 2021 kostet vold i nære relasjoner 92,7 milliarder.

Vold i nære relasjoner er også et uttrykk for manglende likestilling, og bekjempelse av vold er nødvendig for å skape et likestilt samfunn fritt for diskriminering og vold.

Handlingsplanen skal inneholde en plan på undervisning i vold i nære relasjoner på alle barnehager, skoler og andre ansatte.

Formannskapet i sak 076/25 28.11.2025

Behandling:

- Lise Rognerud (H), Mona Wendelborg (KRF) og Rita Sletner (V) presenterte sitt alternative forslag til årsbudsjett og handlings- og økonomiplan for 2026-2029.
- Kristin Ianssen (SP), Kathrine Hestø Hansen (AP) og Håvard Jensen (FRP) presenterte alternativt forslag fra SP, AP og FRP.
- Frank Finstad (FS) presenterte Folkets Stemmes alternative forslag.

- Kine Tovengen (R) presenterte alternativt forslag fra Rødt. Forslaget blir ikke realitetsbehandlet i formannskapet.
- SV hadde ingen representanter tilstede for å presentere et forslag.

De innkomne alternative forslagene vedlegges saken.

Votering:

- Forslaget fra Frank Finstad falt med 1 (FS) mot 10 stemmer
- Forslaget fra H, Krf og V falt med 3 (2H og 1KRF) mot 8 stemmer
- Forslaget fra SP, AP og FRP ble vedtatt med 7 mot 4 (2H, 1KRF og 1FS) stemmer

Formannskapet - Vedtak

Beløp i hele 1000-kroner				
Tiltak	2026	2027	2028	2029
Utbytte Indre Østfold Eiendom		-1000	-2000	-2000
Forventet arealeffektivisering	-1000	-1500	-1500	-1500
Endringer skolestruktur	-2000	-300	3400	3400
Turnusavtaler	-1000	-4000	-4000	-4000
Veiledertilskudd	1000	1000	1000	1000
Kulturskole i SFO	375	750	750	750
Kommunale lokaler for lag og foreninger	350	350	350	350
Indre Østfold Næringsutvikling	600	300	300	300
Renteutgifter		-1246	-1018	93
Avdrag		-1120	-960	0
Avsetning til disposisjonsfond	1675	6766	3678	1607

1.

Indre Østfold kommunes handlings- og økonomiplan for perioden 2026-2029 og årsbudsjett for 2026 vedtas med de netto rammer som framkommer av Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd i kapittel "Forskriftsskjemaer" og Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 annet ledd under kapittel "Driftsbudsjett" med følgende endringer/tillegg i forhold til kommunedirektørens forslag:

Beløp i hele 1000-kroner				
Tiltak	2026	2027	2028	2029
Indre Østfold Rådhus	-35000	5 000	30 000	

2.

Indre Østfold kommunes investeringsbudsjett for 2026-2029, hvor årsbudsjettet for 2026 er første del av planen, vedtas slik det framkommer av Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd og Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd under kapittel "Forskriftsskjemaer" med følgende endringer i forhold til kommunedirektørens forslag: Kommunens satsingsområder med delmål for 2026-2029 vedtas slik de fremkommer i Handlings- og økonomiplanen 2026-2029 under kapittel «Satsingsområder», og utgjør kommunestyrets premisser for budsjett- og økonomiplanen.

Det forutsettes at de varige effektene av omstillingsprogrammet tilsvarer en reduksjon i årsverk på 1-2% i økonomiplanperioden. Prosessene må følge hovedavtalen og arbeidsmiljøloven. Det bes om at kommunedirektøren rapporterer på dette i de årlige tertialrapportene.

3. Planlegging og utøvelse av aktivitet på kommunalområdene for årene 2026-2029 skal skje med bakgrunn i de rammer som er angitt i Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4

andre ledd under kapittel "Driftsbudsjett" og Investeringsstabell for kommunen samlet under kapittel "Investeringsbudsjett".

4. Med hjemmel i skattelovens § 15-3 fastsettes skattøren for formues- og inntektsskatt i Indre Østfold kommune til det maksimale av hva Stortinget fastsetter som kommunalt skattøre for 2026.
5. I medhold av eiendomsskattelovens §§ 2 og 3 fattes følgende vedtak om eiendomsskatteutskrivningen i Indre Østfold kommune for 2026:
 - a. Utskrivingsalternativ: Eiendomsskatt skrives ut etter utskrivingsalternativ 3 c) berre på kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum.
 - b. Skattesatser: Generell sats 7 promille.
 - c. Antall terminer: Eiendomsskatten skal betales over to terminer (esktl. § 25).
6. Kommunale avgifter, brukerbetalinger og gebyrer fastsettes i samsvar med kapittel «Gebyrer og brukerbetalinger».

Jfr. omtale i kapittel om arealeffektivisering i særskilte temaer i handlings- og økonomiplan vedtar kommunestyret at alle administrasjonsbygg skal utnyttas fullt ut, og opphever samtidig vedtakene fra Fellesnemnda sak 69/18, sak 47/19 og kommunestyresak 140/21 som legger detaljerte føringer på hvilke tjenester som skal lokaliseres hvor.

Arealeffektiviseringen skal bidra til optimal utnyttelse av eksisterende arealer, redusere kostnader og støtte bærekraftige løsninger, samtidig som den ivaretar gode arbeidsforhold og tjenestekvalitet. Arealeffektiviseringen skal også effektivisere boligressursene og redusere tomgangsleie.

7. Som oppfølging av kommunestyresak 67/25, jf. omtale i kapittel om særskilte temaer, vedtar kommunestyret endring i driften i bemannet omsorgsbolig Løkenenga fra 1. juli 2026.
8. Indre Østfold kommune gjennomfører et låneopptak på totalt 963 768 000 kroner i 2026. 803 768 000 kroner av låneopptaket skal gå til delfinansiering av investeringsprosjekter i 2026, og 160 000 000 kroner skal gå til startlån/etableringslån som kommunen videreformidler.
 - a. Kommunedirektøren har i tråd med vedtatt reglement for finans- og gjeldsforvaltning fullmakt til å;
 - i. Foretå låneopptaket/-ene på totalt 963 768 000 kroner
 - ii. Fastsette både lånestruktur og rente- og avdragsprofil.
 - b. Disponere investeringsbudsjettet innenfor de formål som er fastsatt av kommunestyret.
 - c. Foreta nødvendige tekniske budsjettjusteringer som følge av organisasjonsmessige endringer og feilplasserte budsjettmidler i budsjettprosessen.
 - d. Foreta nødvendige tekniske budsjettendringer dersom det skulle oppstå avvik i forhold til gjeldende KOSTRA-forskrifter gjennom budsjettåret 2026.

- e. Fordele avsatte lønnsmidler til dekning av lønnsoppgjøret 2026 ut på kommunalområdene.
- f. Disponere tilskudd bevilget til øremerkede formål i løpet av budsjettåret.
- g. Rekruttere kvalifisert personell i tråd med behov innenfor VA-sektoren, og finansiere stillinger og tilhørende kostnader med bruk av selvkostfond.

Kommunedirektøren gis fullmakt til å innarbeide konsekvenser av endelig vedtatt statsbudsjett i Indre Østfold kommunes årsbudsjett for 2026 og økonomiplan 2026- 2029. Dersom Stortingets forhandlinger om statsbudsjettet gir 3 mill. kr. mer i statlige overføringer til Indre Østfold kommune enn det som ligger inne i kommunedirektørens forslag til budsjett, ber kommunestyret om at saken om privatisering av kommunale veier avsluttes. Ingen av de foreslåtte veiene privatiseres og kommunen opprettholder dagens drift. Merinntektene fra staten vil dekke inn de budsjetterte innsparingene, både på kort og lang sikt.

Dersom det viser seg at det lagt inn for liten økning i budsjettet på Helse- og mestring for å oppveie endringer i demografi, bes kommunedirektøren komme tilbake til dette i 1.tertialrapport.

- 9. Kommunedirektøren gis fullmakt til å overføre ubrukte budsjettmidler i investeringsbudsjettet for 2025 til budsjettåret 2026.

Tilleggsverbaler:

Utredning av politisk struktur og partistøtte

Innen første halvdel av 2026 skal kommunedirektøren utrede mulige reduksjoner i antall representanter i kommunestyret, antall politiske utvalg og råd, samt endringer i ordningen for partistøtte. Utredningen legges fram for politisk behandling.

Synliggjøre Totalforsvarsåret 2026

Kommunestyret ber kommunedirektøren synliggjøre Totalforsvarsåret 2026 i det pågående beredskaps- og samfunnssikkerhetsarbeidet, og legge til rette for økt oppmerksomhet om totalforsvar i kommunens tjenesteområder, samarbeid med innbyggerne og dialog med relevante aktører.

Videreføring av markedsføringsprosjektet

Markedsføringsprosjektet videreføres innenfor eksisterende rammer.

Bo trygt og hjemme i eget hjem

Kommunestyret ber kommunedirektøren bevisstgjøre og motivere innbyggerne til å gjøre nødvendige tiltak for å kunne bo trygt og lenge i eget hjem.

Innarbeide Handlingsplan for demens

Kommunestyret ber kommunedirektøren innarbeide Handlingsplan for demens i Helse- og mestringsplanen.

Gjennomgang av helse- og omsorgstjenester

Kommunestyret ber kommunedirektøren i sin gjennomgang av pkt 3 i vedtak fra 1.tertialrapport 2025 (Sak 067/25) vurdere hvordan de samlede ressursene for brukertilpassede helse- og omsorgstjenester kan benyttes mer fleksibelt. Gjennomgangen

bør omfatte organisering av tjenestene, muligheter for å benytte personalressurser på tvers, samt kriterier for anskaffelser. Målet for kommunen må være å skape en robust tjeneste som gir trygge og tilpassede tjenester til innbyggerne, og gode arbeidsvilkår for ansatte.

Åpne for salg av institusjonsplasser

Gjennom omstillingsprogrammet jobbes det godt med prosjekt pasientflyt og effektiv utnyttelse av institusjonsplasser. I den forbindelse ber kommunestyret kommunedirektøren om å legge til rette for at Indre Østfold kan tilby andre kommuner kjøp av institusjonsplasser og andre helserelaterte tjenester når det er ledig kapasitet.

Videre drift av Kirkefjerdingen skole

Det forutsettes at Kirkefjerdingen skole settes i stand til utvidet elevtall og videre drift i samsvar med vedtak i sak 103/25.

Rask behandling av henvendelser

Dersom det kommer konkrete henvendelser fra aktører vedrørende overtakelse av skoledriften ved Havnås og/eller Tenor skole ber kommunestyret om rask saksbehandling. Kommunedirektøren skal i så fall legge frem en sak til politisk behandling så raskt som mulig på nyåret 2026, hvor prinsipielle forhold og nødvendige formaliteter redegjøres for.

Flytting av barnehage til skolebygget på Havnås

Barnehagen på Havnås flyttes inn i skolebygningen høsten 2026. Dette med bakgrunn i vedlikeholdsbehovet i eksisterende barnehagebygg samt underdekning i barnehagekapasitet på Havnås. Avsatte midler til vedlikeholdsarbeider i barnehagen, til sammen 2 mill.kr., nyttes til formålet.

Det forutsettes at det er plass til barnehage i skolebygningen, ref. kommunedirektørens forslag om oppvekstsenter i sak 103/25.

Oversikt over kommunens kunstsamling

Kommunestyret ber kommunedirektøren legge fram en sak med oversikt over kommunens samling av kunst, samt vurdere lagring, bruk i kommunale bygg og eventuelt salg.

Ingen rullering av kommuneplanen

Arbeidet med å rullere samfunnsdelen og arealdelen i ny kommuneplan skal ikke starte opp før tidligst høsten 2027. Denne føringen hensyntas i ny planstrategi.

God veiledning i plansaker

Kommunestyret ber om at kommunen i plansaker skal møte planfremmer med god veiledning og dialog for å sikre god fremdrift, nødvendige avklaringer og gode løsninger.

Fortsatt god dialog om Mysen Bypark

Kommunestyret viser til at kommunen i arealplanen har avsatt området på Nordre Mysen til bypark, og til samfunnsdelens vekt på samspill med frivillige organisasjoner og lokalt næringsliv. Kommunestyret ber kommunedirektøren videreføre den gode og konstruktive dialogen med Venner av Mysen Bypark.

Overtagelse av ansvaret for vassdragsanlegget ved Måstادتjern

Det er budsjettet 3 mill.kr. til sanering av demningen ved Måstادتjern. Dersom grunneiere, rettighetshavere eller aktuelle interesseorganisasjoner benytter seg av muligheten til å overta ansvaret for vassdragsanlegget jf. vannressursloven § 42, vil kommunen stille det avsatte beløpet i budsjettet til disposisjon for disse. Budsjettmessige endringer som følger av en slik overtakelse innarbeides i 1.tertialrapport for 2026.

Standard på kommunale veier

Det skal etterstrebes å holde samme standard på de kommunale veiene i hele kommunen. Dette innebærer at veier med stor bruk og slitasje fortsatt vil kreve mere midler til vedlikehold enn veier med mindre trafikk.

Livsløpsutvalget i sak 039/25 27.11.2025

Behandling:

Omforent forslag:

Årsbudsjett 2026 og handlings- og økonomiplan 2026-2029 tas til orientering.

Livsløpsutvalget - Vedtak

Årsbudsjett 2026 og handlings- og økonomiplan 2026-2029 tas til orientering.

Samfunnsutvalget i sak 056/25 27.11.2025

Behandling:

Direktør for kultur og samfunn Marit Mellem og direktør for plan og teknikk Hilde Brandsrud orienterte om saken.

Omforent forslag:

Saken tas til orientering.

Votering:

Omforent forslag enstemmig vedtatt.

Samfunnsutvalget - Vedtak

Saken tas til orientering.

Plan- og bygningsutvalget i sak 069/25 26.11.2025

Behandling:

Omforent forslag:

Saken tas til orientering.

Plan- og bygningsutvalget - Vedtak

Saken tas til orientering.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse i sak 043/25 25.11.2025

Behandling:

Omforent forslag, foreslått av ,

Rådet henviser til sitt innspill til årsbudsjett 2026 og handlings- og økonomiplan 2026-2029.

Rådet vil samtidig gjøre oppmerksom på at det er ønskelig at alle svar på spørsmål knyttet til saken foreligger før den behandles i råd og utvalg.

Votering:

Omforent forslag enstemmig vedtatt.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse - Vedtak

Rådet henviser til sitt innspill til årsbudsjett 2026 og handlings- og økonomiplan 2026-2029.

Rådet vil samtidig gjøre oppmerksom på at det er ønskelig at alle svar på spørsmål knyttet til saken foreligger før den behandles i råd og utvalg.

Utvalg for integrering og inkludering i sak 023/25 25.11.2025

Behandling:

Forslag fremmet av leder Avin Haji:

Saken tas til orientering.

Utvalget fremmet følgende fellesforslag om punkt 2:

Utvalget ønsker ikke at kutt skal ramme sårbare barn og unge.

Votering:

Saken ble enstemmig tatt til orientering, med inkludering av utvalgets punkt 2.

Utvalg for integrering og inkludering - Vedtak

1. Saken tas til orientering
2. Utvalget ønsker ikke at kutt skal ramme sårbare barn og unge

Ungdommens kommunestyre i sak 042/25 25.11.2025

Behandling:

Direktør for organisasjon og styring, Ståle Ruud, redegjorde for saken.

Omforent forslag: Årsbudsjett 2026 og handlings- og økonomiplan 2026-2029 tas til orientering.

Votering:

Omforent forslag enstemmig vedtatt.

Ungdommens kommunestyre - Vedtak

Årsbudsjett 2026 og handlings- og økonomiplan 2026-2029 tas til orientering.

Eldrerådet i sak 033/25 25.11.2025

Behandling:

Endringsforslag, foreslått av Mette Mysliwski, Folkets Stemme

Pkt 9:

Eldrerådet ser med bekymring på nedleggelse av Løkenenga fra 2. halvår 2026, og ber kommunestyret finne midler til videre drift innenfor mulige økte overføringer fra staten, evt. inndekking fra fond.

Forslag, foreslått av Kari Ørnø, Uavhengig

Nytt pkt 14:

I forbindelse med FN's internasjonale eldredag bes kommunestyret sette av kr 100.000,- til en årlig markering.

Seksjonsleder Øivind Olafsrud redegjorde om planene for Løkenenga.

Votering:

- Forslaget fra Mette Mysliwski ble satt opp mot kommunedirektørens pkt 9 og falt med 3 (Mysliwski, Fredheim og Brataas) mot 6 stemmer.
- Forslaget fra Kari Ørnø til nytt pkt 14 ble enstemmig vedtatt.
- Kommunedirektørens øvrige punkter i forslag til vedtak ble vedtatt med 8 mot 1 (Mysliwski) stemme.

Eldrerådet - Vedtak

1. Indre Østfold kommunes handlings- og økonomiplan for perioden 2026-2029 og årsbudsjett for 2026 vedtas med de netto rammer som framkommer av Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd i kapittel "Forskriftsskjemaer" og Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 annet ledd under kapittel "Driftsbudsjett".
2. Indre Østfold kommunens investeringsbudsjett for 2026-2029, hvor årsbudsjettet for 2026 er første del av planen, vedtas slik det framkommer av Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd og Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd under kapittel «Forskriftsskjemaer».
3. Kommunens satsingsområder med delmål for 2026-2029 vedtas slik de fremkommer i Handlings- og økonomiplanen 2026-2029 under kapittel «Satsingsområder», og utgjør kommunestyrets premisser for budsjett- og økonomiplanen.
4. Planlegging og utøvelse av aktivitet på kommunalområdene for årene 2026-2029 skal skje med bakgrunn i de rammer som er angitt i Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd under kapittel "Driftsbudsjett" og Investeringsstabell for kommunen samlet under kapittel "Investeringsbudsjett".

5. Med hjemmel i skattelovens § 15-3 fastsettes skattøren for formues- og inntektsskatt i Indre Østfold kommune til det maksimale av hva Stortinget fastsetter som kommunalt skattøre for 2026.

I medhold av eiendomsskattelovens §§ 2 og 3 fattes følgende vedtak om eiendomsskatteutskrivningen i Indre Østfold kommune for 2026:

a. Utskrivingsalternativ: Eiendomsskatt skrives ut etter utskrivingsalternativ 3 c) berre på kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum.

b. Skattesatser: Generell sats 7 promille.

c. Antall terminer: Eiendomsskatten skal betales over to terminer (esktl. § 25).

6. Kommunale avgifter, brukerbetalinger og gebyrer fastsettes i samsvar med kapittel «Gebyrer og brukerbetalinger».

7. Jfr. omtale i kapittel om arealeffektivisering i særskilte temaer i handlings- og økonomiplan vedtar kommunestyret at alle administrasjonsbygg skal utnyttes fullt ut, og opphever samtidig vedtakene fra Fellesnemnda sak 69/18, sak 47/19 og kommunestyresak 140/21 som legger detaljerte føringer på hvilke tjenester som skal lokaliseres hvor.

8. Som oppfølging av kommunestyresak 67/25, jf. omtale i kapittel om særskilte temaer, vedtar kommunestyret endring i driften i bemannet omsorgsbolig Løkenenga fra 1. juli 2026.

9. Gratis utleie av kommunale lokaler til aktiviteter for barn og unge opprettholdes. Gratis leie av kommunale lokaler til personer over 18 år avvikles. Dette gjelder ikke aktiviteter som er en del av kommunens drift og folkevalgtes oppgaver.

Indre Østfold kommune gjennomfører et låneopptak på totalt 991 768 000 kroner i 2026. 831 768 000 kroner av låneopptaket skal gå til delfinansiering av investeringsprosjekter i 2026, og 160 000 000 kroner skal gå til startlån/etableringslån som kommunen videreformidler.

a. Kommunedirektøren har i tråd med vedtatt reglement for finans- og gjeldsforvaltning fullmakt til å;

i. Forestå låneopptaket/-ene på totalt 991 768 000 kroner

ii. Fastsette både lånestruktur og rente- og avdragsprofil.

b. Disponere investeringsbudsjettet innenfor de formål som er fastsatt av kommunestyret.

c. Foreta nødvendige tekniske budsjettjusteringer som følge av organisasjonsmessige endringer og feilplasserte budsjettmidler i budsjettprosessen.

d. Foreta nødvendige tekniske budsjettendringer dersom det skulle oppstå avvik i forhold til gjeldende KOSTRA-forskrifter gjennom budsjettåret 2026.

e. Fordele avsatte lønnsmidler til dekning av lønnsoppgjøret 2026 ut på kommunalområdene.

f. Disponere tilskudd bevilget til øremerkede formål i løpet av budsjettåret.

g. Rekruttere kvalifisert personell i tråd med behov innenfor VA-sektoren, og finansiere stillinger og tilhørende kostnader med bruk av selvkostfond.

10. Kommunedirektøren gis fullmakt til å innarbeide konsekvenser av endelig vedtatt statsbudsjett i Indre Østfold kommunes årsbudsjett for 2026 og økonomiplan 2026-

2029.

11. Kommunedirektøren gis fullmakt til å overføre ubrukte budsjettmidler i investeringsbudsjettet for 2025 til budsjettåret 2026.
12. I forbindelse med FN's internasjonale eldredag bes kommunestyret sette av kr 100.000,- til en årlig markering.

Bakgrunn og saksopplysninger:

I henhold til kommunelovens § 14-3 skal kommunestyret før årsskiftet vedta økonomiplan for de fire neste årene og årsbudsjettet for det kommende året. Kommunedirektøren legger med dette fram årsbudsjettet for 2026 og handlings- og økonomiplanen for 2026-2029. Kommuneplanens samfunnsdel som ble vedtatt i 2021 har fastsatt kommunens satsingsområder og hovedmål fram til 2032. Samfunnsutviklingen og endrede rammebetingelser gjør at det kan være nødvendig å inngå kompromisser i forhold til den vedtatte samfunnsdelen, men handlings- og økonomiplanen synliggjør delmål, strategier og planlagte resultater for de neste fire årene med utgangspunkt i de hovedmålene som står i kommuneplanens samfunnsdel. Økonomien er et av flere virkemidler for å nå delmålene i handlingsdelen til økonomiplanen. Kommunedirektøren har bygget videre på rammebetingelsene vedtatt i årsbudsjettet for 2025 og økonomiplanen for 2025-2028 og forutsetninger i forslag til statsbudsjett for 2026. Kommunedirektøren har valgt å anslå med bakgrunn i signaler som har framkommet noe økte overføringer til kommunesektoren enn hva som er lagt fram i statsbudsjettet, og har budsjettet med 10 millioner kroner mer i frie inntekter enn hva som er presentert i statsbudsjettet.

Lenke til handlings- og økonomiplanen finner du her: [Handlings- og økonomiplan 2026-2029](#)

Aktuelle planer, vedtak og dokumenter:

Som grunnlag for arbeidet med handlings- og økonomiplan 2026-2029 ligger gjeldende handlings- og økonomiplan 2025-2028 vedtatt av kommunestyret i sak 158/24 samt statsbudsjettet for 2026.

Alternative løsningsmuligheter/politisk handlingsrom:

Kommunelovens § 14-1 understreker kommunestyrets ansvar for å forvalte økonomien slik at den økonomiske handlingsevnen blir ivarettatt over tid. Kommunestyret har tidligere vedtatt økonomiske handlingsregler gjennom fastsettelse av finansielle måltall for å støtte opp under den økonomiske handlingsevnen. Kommunedirektøren ser at utviklingen i gjeldsgraden i perioden går utover målene som er vedtatt. Det vil utfordre økonomien over tid, samtidig har kommunestyret vært tydelig på å følge opp oppgradering av infrastrukturen, som gjør at gjeldsbelastningen øker og utfordres. Netto driftsresultatet er for lavt. Det er planlagt styrket i løpet av perioden, men det vil være utfordrende å nå vedtatt måltall og disposisjonsfondet reduseres. Kommunestyret må selv ta de valgene som er nødvendig for å oppnå en bærekraftig økonomi. Kommunedirektøren har tidligere påpekt blant annet strukturelle grep, avvikle satsinger, redusere investeringsomfanget eller å ta ut

inntekstpotensialet gjennom utvidelse av eiendomsskatten, men har etter politiske signaler i begrenset grad tatt disse grepene til nå.

Det politiske handlingsrommet gjelder også å vurdere, og å eventuelt justere, ambisjonsnivået for kommunens vedtatte delmål, og indikatorene for disse. Skrus ambisjonsnivået opp så vil det også ha noe å si på ressursinnsatsen videre.

Vurderinger knyttet til FNs bærekraftsmål:

Årsbudsjettet for 2026 og Handlings- og økonomiplanen 2026-2029 legger økonomiske forutsetninger for den kommende fireårs perioden. Årsbudsjettet og handlings- og økonomiplanen omfavner hele kommunens virksomhet og omfavner de fleste av FNs bærekraftsmål.

Vurdering av gevinster og økonomiske konsekvenser:

I kommunedirektørens forslag til årsbudsjett 2026 legges det fram et marginalt positivt netto driftsresultat på 0,1 prosent eller fem millioner kroner. Med bakgrunn i signaler etter framleggelsen av statsbudsjettet, er det er innarbeidet en forventet vekst i frie inntekter utover nivået framlagt i statsbudsjettet, på 10 millioner kroner. Det planlegges for at netto driftsresultatet styrkes til 53 millioner kroner/1,0 prosent mot slutten av perioden. Nivået er under det anbefalte, men kommunedirektøren finner det krevende å legge nivået høyere til tross for inntektsveksten ligger noe høyere (5,0 prosent) enn snittet for kommunene (3,5 prosent) og dermed gir Indre Østfold kommune dermed et noe større økonomisk handlingsrom enn vi har opplevd de to siste årene. Merveksten er et resultat av inntektssystemet og henger selvfølgelig sammen med økt utgiftsbehov. Med levekårsutfordringer, vekst i ressurs- og kostnadskrevende tilrettelegginger på helse- og oppvekst-området, er det i planperioden lagt inn nødvendige tiltak i kommunalområdenes rammer. Det forutsettes samtidig at de innsparingskrav som er innarbeidet i budsjetttrammene, nås. Enten det gjelder krav gjennom omstillingsprogrammets arbeid eller andre grep for å få budsjettet i balanse. For å ha en sunn og bærekraftig økonomi, må driftsresultatene styrkes, og det må sikres nødvendige bufre til å ivareta svingninger i driften og tjenester til innbyggerne. Det må også sikres midler til egenkapital til våre framtidige investeringer.

Kommunedirektørens vurderinger:

Indre Østfold kommune står overfor betydelige utfordringer der behovene i befolkningen øker raskere enn det den økonomiske rammen tillater. Dette setter krav til prioritering og omstilling for å sikre bærekraftige tjenester til innbyggerne.

Det kommer en markant økning i antallet innbyggere over 80 år i årene som kommer. Samtidig viser prognosene at antall unge enten stagnerer eller går ned. Denne utviklingen gir et økende press på helse- og omsorgstjenestene, samtidig som behovet for tjenester til barn og unge fortsatt vokser til tross for nedgang i befolkningsgruppene. Dette gjør at omfordeling av kommunens ressurser slik at tjenestetilbudet tilpasses nye demografiske realiteter er vanskelig, men helt nødvendig.

For å møte utfordringene må omstillingsarbeidet, både de større endringene og kontinuerlig forbedring, fortsette med uforminsket styrke. Effektene av disse tiltakene er nå merkbar, men det er nødvendig med ytterligere innsats for å møte de økonomiske kravene fremover.

Omstillingene omfatter både effektivisering av drift og utvikling av nye arbeidsformer, slik at tjenestene kan opprettholdes på et forsvarlig nivå. Helse og mestring har kommet langt i omstillingsarbeidet hvor hver eneste enhet gjennomgås og endringer gjennomføres uten at disse nødvendigvis framkommer som tiltak i handlings- og økonomiplan.

For økonomiplanperioden er det et krav om at tiltakene i omstillingsprogrammet skal gi en effekt på ca. 50 millioner kroner, og i tillegg kommer enkelttiltak under hvert kommunalområde. Det er imidlertid viktig å merke seg at full effekt av de ulike tiltakene i omstillingsprogrammet vil realiseres gjennom hele økonomiplanperioden. Dette stiller krav til tålmodighet og langsiktig arbeid, samtidig som allerede vedtatte tiltak må gjennomføres for å være i økonomisk balanse. I motsatt fall vil man måtte iverksette mer inngripende tiltak.

Kommunedirektøren ønsker å unngå store kutt i tjenestene utover de som allerede er foreslått og/eller vedtatt. Dette innebærer at ytterligere nedleggelser av tjenester bør unngås så langt det lar seg gjøre, og at forebygging på alle nivåer i størst mulig grad må opprettholdes. Tjenester som gis som enkeltvedtak tar en stadig større del av den økonomiske rammen. Dette snevrer inn kommunens handlingsrom og gjør at det i praksis er vanskeligere å prioritere nye eller forebyggende tiltak. I forslaget til HØP 2026-2029 er netto driftsresultat for lavt i forhold til de vedtatt måltallene, men bedrer seg utover i perioden til om lag en prosent/50 millioner kroner i 2029. Kommunedirektøren mener det forsvarlige er å forsterke driftsresultatet de neste årene og nå unngå kortsiktige tiltak rettet mot den stadig voksende gruppen av eldre innbyggere.

Indre Østfold kommune er et godt sted å bo og jobbe. Selv om avgiftsnivået øker, er dette nå om lag på landsgjennomsnittet. Samtidig er kommunen ikke en av de 257 kommunene som har innført eiendomsskatt på bolig og fritidsbolig. Dette, sammen med at kommunen både har bymessige og landlige kvaliteter, gjør oss til en attraktiv kommune. Forutsetningen for å lykkes med å gi gode tjenester innenfor en bærekraftig økonomi er at vi jobber sammen på alle nivåer. Kommunedirektøren vil berømme ansatte, ledere og tillitsvalgte som sammen snur hver en stein, utvikler og drifter innenfor stramme rammer, samt politikere som må ta krevende beslutninger og veivalg.

Kommunen har lagt bak seg flere år med gode regnskapsresultater, men opplevde for første gang i 2024, et negativt regnskapsmessig resultat. Kommunedirektøren har de foregående årene vært tydelige på at ingen av årene har vært «normalen» for den reelle driftssituasjonen, og grep måtte gjøres for en solid og bærekraftig økonomi framover. Det var flere årsaker til «de gode årene», som lave renter, pandemi med lavere aktivitet og ekstraordinære inntekter som følge av den, samt deltakelse i SIO som ga oss merinntekter utover hva vi hadde hatt hvis vi ikke hadde deltatt. Det regnskapsmessige resultatet i 2024, i et år vi ser på som tilnærmet et «normalår», med et normalisert rentenivå og ingen ekstraordinære inntekter, ble kommunene realitetsorientert om utfordringene i driften. Selv med omlegginger i inntektssystemet, endringer i kommunens skatteinntekter og økt inntektsutjevning på samlet 55 millioner kroner, viser rapporteringer 1. og 2. tertial 2025, at kommunen må omstille seg for å tilpasse driften til de inntektene vi har.

Omstillingsprogrammet som startet opp for fullt i begynnelsen av 2024, var et tiltak for å ta grep om dette.

Oppvekst og Helse og mestring som står for mellom 75-80 prosent av driftsutgiftene, har i flere år hatt utfordringer med å holde kommunestyrets vedtatte budsjetttrammer. 2. tertial 2025 melder kommunalområdene samlet balanse, men dette er et resultat av å bruke disposisjonsfond i driften samt friske midler bevilget i revidert nasjonalbudsjett 2025. I likhet med svært mange andre kommuner er det et økt tjenestebehov ved en aldrende befolkning, levekårsutfordringer og økte kostnader til barn og unge med særlige utfordringer som legger press på de økonomiske rammene. Det ligger an til et marginalt positivt netto driftsresultat på 0-0,1 prosent av samlede driftsinntekter i 2025.

I statsbudsjettet er det tatt høyde for en pris- og lønnsvekst på 3,5 prosent fra 2025 til 2026. I den kommunale deflatoren er veksten i pensjon nå inkludert. Rentenivået, som ikke er en del av kommuneopplegget og som dekkes opp gjennom kommunal deflator, er nedjustert noe i 2025 etter at styringsrenten ble nedjustert med 0,25 prosentpoeng i et par omganger dette året. Det forventes at renten reduseres ytterligere i 2026 selv om nedgangen ser ut til å bli marginal. Investeringsnivået burde vært lavere, men pålegg, forventninger og vedtak om framdrift, gjør at investeringsnivået er høyt og vil gjøre det strammere økonomisk. Med et ettårig statsbudsjett og fokus på det konkrete blir det ofte lagt ned mye energi på det nære og håndfaste, mens de store utfordringene ligger foran oss. Vi vil i løpet av fireårs-perioden stå i stadig mer krevende situasjon når det gjelder;

- Levekårsutfordringene
- Mangel på arbeidskraft
- Tjenester til eldre
- Miljø og klimautfordringer
- Digitaliseringsbehov

De langsiktige utfordringene har vi visst om i flere år og omtalt i de tidligere handlings- og økonomiplanene. Kommunedirektøren ber om at fokuset rettes mot disse utfordringene, framfor å fokusere på mindre justeringer i årsbudsjettet. Det er jobbet mye for å forsøke å etablere tilstrekkelige rammer til å kunne levere innenfor tildelte budsjetttrammer og samtidig møte framtiden. Kommunedirektørens budsjettforslag for 2026 er stramt og det vil bli krevende å holde rammene som er lagt. Med et marginalt netto driftsresultat lagt til grunn i 2026 så er det ikke mye som skal til for at resultatet snus til negativt.

Administrasjonen jobber med å skape handlingsrom i økonomien til å møte framtiden, da er det utfordrende om kortsiktige løsninger undergraver arbeidet med å finne løsninger for de langsiktige utfordringene..

Gjennom levekårskartleggingen er det dokumentert at Indre Østfold kommune har betydelige levekårsutfordringer. Gjennom områdesatsingen det jobbes med problemstillingen både på kort og lang sikt. Antall eldre over 80 år vil øke med rundt 650 innbyggere eller 25 prosent i handlings- og økonomiplanperioden og med hele 1 250 innbyggere eller 50 prosent i kommende tiårs periode. Utfordringen med mangel på arbeidskraft er her allerede, og utfordringen vil bli tydeligere år for år. Nettopp mangel på arbeidskraft vil ikke gjøre det mulig å løse omsorgsoppgavene som i dag. Omstilling er derfor nødvendig, og vi må finne løsninger gjennom å tenke annerledes på etablering av heldøgnsomsorgsplasser. Ikke minst må kommunen innrette tjenestene etter laveste effektive omsorgsnivå om vi skal kunne levere i framtiden. Det blir derfor viktig at både administrasjon og politikere jobber for å redusere forventningsgapet, det vil si redusere

forskjellen mellom det folk forventer seg av kommunale tjenester og det de vil oppleve at de får.

Miljø- og klimautfordringene er et område Indre Østfold kommune også vil måtte bruke mer ressurser på framover. Alle verdens land har satt tydelige mål og forventninger til endringer og Norge har forpliktet seg på å følge opp. Den nasjonale politikken innrettes etter dette. Den nasjonale politikken vil også påvirke oss som kommune. I handlings- og økonomiplan er det lagt inn mye på midler på klima- og miljøutfordringene, spesielt gjennom satsing på VA, men også innenfor energieffektivisering, kildesortering og det å tenke nytt innenfor investeringer.

Kommunedirektøren vil understreke at Indre Østfold kommune tross omleggingen av inntektssystemet har 80-100 millioner kroner mindre å bruke enn kommuner med skatteinntekter som landsgjennomsnittet. Det er også prioritert å drifte uten eiendomsskatt på bolig og fritidsboliger som 257 andre kommuner i Norge har valgt å skrive ut. Det er da naturlig at Indre Østfold kommune ikke vil kunne gi tjenester på samme nivå eller omfang som disse kommunene. Indre Østfold kommune har derfor heller ikke økonomi til å kunne ha et tilbud utover det staten legger opp til. Kommunedirektøren opplever ikke at det er noen nye dramatiske kutt i forslaget som er lagt fram selv om alle endringer som gjør at tilbud faller bort, kan oppleves som krevende. Det er jobbet med å få på plass realistiske driftsrammer og det er foreslått en harmonisering mellom kommunale tilbud og statlige rammebetingelser.

I kommunedirektørens forslag til årsbudsjett 2026 legges det fram et marginalt positivt netto driftsresultat på 0,1 prosent eller fem millioner kroner. Framdriften er som de siste årene, strukket av hensyn til kostnadsøkninger og innvirkning på rammene til drift, samt egen kapasitet. I tillegg er planene med tanke på omsorgsplasser/boliger og institusjonsplasser skjøvet noe ut i tid, men med tanke på å øke kapasiteten mot slutten av perioden. I påvente av dette er det lagt inn økte ressurser til å øke omfanget av tjenester i hjemmet. I økonomiplanperioden er det lagt opp til et gradvis forbedret resultat, men det er valgt å budsjettere med et netto driftsresultat som ligger under måltallet på 1,75 prosent av brutto driftsinntekter. Det er gjort for å vise den reelle situasjonen framfor å framstille et netto driftsresultat hvor det er forutsatt uspesifiserte innsparinger som fordekker den reelle situasjonen.

Det vises til de enkelte kommunalområdet omtale og beskrivelse av utfordringer og muligheter for nærmere omtale.

Andre forhold og reaksjoner på forslag til årsbudsjett 2026 og handlings- og økonomiplan for 2026-2029

Indre Østfold kirkelige fellesråd har fått en rammevekst tilsvarende anslått lønn- og prisvekst i statsbudsjett 2026, på 3,5 prosent med tillegg for økte pensjonskostnader som følge av endringer i AFP-ordningen i 2025.

Kommunedirektøren har i forslaget til handlings- og økonomiplanen 2026-2029 fulgt opp budsjettet til Kontroll og tilsyn i tråd med vedtaket i kontrollutvalget.

Formannskapetets innstilling til årsbudsjett 2026 og handlings- og økonomiplan 2026-2029 gjøres 28. november og vil da ligge ute til offentlig ettersyn fram til kommunestyrets behandling 16. desember.

Avsluttende kommentarer

Indre Østfold kommunes økonomi er stram. Det meste av økonomien er bundet i pålagte oppgaver som barnehage, skole, pleie og omsorg. Det økonomiske handlingsrommet er mer begrenset. Kommunestyret må gi tydelige signaler om hva kommunen skal prioritere og hva som skal velges bort. Kommunestyret må akseptere at aktiviteten på alle områder ikke er tilsvarende som i kommuner som både har høyere skatteinntekter og som har valgt å ta inn eiendomsskatt.

Kommunelovens § 14-1 understreker kommunestyrets ansvar for å forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Kommunestyrets vedtatte økonomiske handlingsregler gjennom de finansielle måltallene legger føringene for økonomien. Et netto driftsresultat skal sikre at det kan avsettes egenkapital til investeringer gjennom økt disposisjonsfond. Et styrket disposisjonsfond vil øke muligheten for økt egenkapital i investeringer som igjen reduserer behovet for låneopptak, og dermed reduserte gjeldsgrader. Kommunedirektøren har valgt å legge fram et årsbudsjett og en handlings- og økonomiplan uten at alle disse handlingsreglene oppnås, men er samtidig tydelig på at omstillingsprogram gir effekter og hvor det på sikt jobbes med å oppnå et netto driftsresultat på 1,75 prosent av brutto driftsinntekter.